

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна експертиза, прогнозування та оцінка соціальної політики

Назва дисципліни

Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність – І 10 Соціальна робота та консультування

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Соціальна робота та консультування

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС

Шифр дисципліни – ОФП.01

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Соціальної роботи і соціальної педагогіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	34	16		18		86				+
З	1	1	4	120	12	6		6		108				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота та консультування» за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування

Робоча програма складена Наталія ГОЛОВА канд. пед. наук, доц.

Підпис автора

Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

Протокол від 29 серпня 2025 № 1

Зав. кафедри

Олена ВАСИЛЕНКО
Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА
Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо-професійної програми, д-р. пед. наук, проф.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Юрій БРИНДІКОВ

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Соціальна експертиза, прогнозування та оцінка соціальної політики» є складовою обов'язкової частини дисциплін загальної підготовки фахівців другого (магістерського) освітнього рівня за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування за освітньо-професійною програмою Соціальна робота та консультування.

Пререквізити – вихідна.

Постреквізити – ОФП.05 Фахова (консультативна) практика, ОФП.06 Переддипломна практика, ОФП.07 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК); Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 01); Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК 03); Здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК 05); Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення (ФК 02). Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проєктувати та моделювати соціальні ситуації, в тому числі на етапі раннього втручання (ФК 03). Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг (ФК 06). Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства (ФК 12). Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи (ФК14). Здатність здійснювати соціальне консультування різних груп населення та категорій клієнтів, використовуючи сучасні методи, технології та кризові інтервенції (УК 01).

– **програмні результати навчання**: Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог (ПРН 01); Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження (ПРН 02); Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук (ПРН 04); Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних (ПРН 05); Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи (ПРН 12); Визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики (ПРН 14); Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень (ПРН 15); Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи (ПРН 18); Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність (ПРН 20).

Мета дисципліни. Формування у здобувачів вищої освіти здатності здійснювати соціальну експертизу, прогнозування та аналітичне оцінювання соціальної політики, соціальних програм і проєктів; застосовувати сучасні методи експертного та прогностичного аналізу, цифрові технології й аналітичні інструменти для обґрунтування управлінських рішень, оцінювання соціальних наслідків та визначення перспектив розвитку соціальної сфери.

Предмет дисципліни – теоретичні, методичні та прикладні засади соціальної експертизи, прогнозування й оцінювання соціальної політики, методи та інструменти аналізу соціальних програм і проєктів, соціальних процесів та їх можливих наслідків.

Завдання дисципліни. Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних і методичних засад соціальної експертизи, прогнозування та оцінювання соціальної політики; оволодіння методами експертного й прогностичного аналізу; формування вмінь аналізувати та оцінювати соціальні процеси, програми і проєкти, прогнозувати їх соціальні наслідки; використання цифрових та аналітичних інструментів для опрацювання соціальної інформації; розвиток здатності формулювати обґрунтовані експертні висновки й рекомендації.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має *знати* засади соціальної експертизи, прогнозування та оцінювання соціальної політики; *обирати й застосовувати* методи експертного і прогностичного аналізу; *аналізувати та оцінювати* соціальні процеси, програми і проєкти та їх можливі наслідки; *використовувати* цифрові технології й аналітичні інструменти для опрацювання соціальної інформації; *розробляти* соціальні прогнози, формулювати експертні висновки та практичні рекомендації.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	ПЗ	СРС	лекції	ПЗ	СРС
Тема 1. Соціальне прогнозування та експертиза в практиці соціальної роботи	2	2	10			12
Тема 2. Поняття про методи в соціальному прогнозуванні. Суб'єкти експертних оцінок	2	2	10	2	2	12
Тема 3. Сутність та теоретичні засади соціальної політики	2	2	10	2	2	12
Тема 4. Теоретичні засади та соціальні впровадження державних соціальних програм	2	2	10			12
Тема 5. Соціальні програми та проекти в соціальному прогнозуванні	2	2	10	2	2	12
Тема 6. Соціальна експертиза як метод оцінки соціального проекту	2	2	10			12
Тема 7. Види експертиз і їх функціональне призначення	2	2	10			12
Тема 8. Державна соціальна допомога вразливим категоріям населення як пріоритетний напрям соціальної політики. Цифрові технології та аналітика в соціальній політиці.	2	4	16			24
Разом за семестр:	16	18	86	6	6	108

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційної дисципліни

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Соціальне прогнозування та експертиза в практиці соціальної роботи Розвиток уявлень про майбутнє на ранніх стадіях існування людства. Презентизм первісного мислення. Релігійне і філософсько-історичне коріння теорії прогнозування. Соціальне прогнозування на рубежі XIX-XX ст. Умови формування парадигми технологічного прогнозування. Сучасний етап розвитку досліджень майбутнього. Специфіка соціального прогнозування у соціальній роботі. Інституційно-правові заходи соціальної експертизи. Становлення соціального прогнозування. Види експертиз і їх функціональне призначення (функції). Організаційна схема	2

	проведення соціальної експертизи. Базові організаційні форми соціальної експертизи. Літ: [1, с.45-47, 3, с.9-10]	
2	Тема 2. Поняття про методи в соціальному прогнозуванні. Суб'єкти експертних оцінок Класифікація наук за часовим критерієм. Триєдина функція науки: опис (аналіз), пояснення (діагноз), пророкування (прогноз). Від футурології до дослідження майбутнього як особливої області, особливого напрямку наукових досліджень. Місце досліджень майбутнього у структурі сучасної науки як комплексу прогнозів майбутнього. Прогностика в широкому змісті як область дослідження майбутнього. Єдність теорії й практики прогнозування. Прогнозування як практика розробки прогнозів. Класифікація методів соціального прогнозування. Відбір експертів та формування експертних груп. Особливості та проблеми експертної діяльності. Літ: [2, с.15-17, 3, с.8-9]	2
3	Тема 3. Сутність та теоретичні засади соціальної політики Зміст, мета, завдання соціальної політики. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Роль і місце держави в реалізації соціальної політики. Соціальна політика в системі соціальної роботи. Літ: [1, с.3-9; 4; 7; 9; 14]	2
4	Тема 4. Теоретичні засади та соціальні впровадження державних соціальних програм Історичний контекст застосування системи соціального захисту в соціальній політиці. Теоретико-практичний досвід застосування державних соціальних програм у країнах «соціального добробуту». Особливості застосування соціальних програм в Україні в сучасних умовах державотворення. Сутність понятійної категорії «державна соціальна програма». Методологія розробки державних соціальних програм. Класифікація та види соціальних програм. Літ: [2; 4; 6; 7; 14]	2
5	Тема 5. Соціальні програми та проекти в соціальному прогнозуванні Прогнозне тло конкретного соціального прогнозу. Стандартні аспекти прогнозного тла стосовно до вибраного об'єкта: науково-технічний; демографічний; економічний; соціологічний; соціально-культурний; політичний; міжнародний. Методи збору фонові інформації: вивчення літератури, замовлення в компетентних установах, постулювання. Принципи постулювання незмінності або	2

	зміни за заздалегідь заданих критеріях тих або інших даних прогнозного тла. Цільові, програмні, планові, проектні й організаційні прогнози як форми наукового забезпечення відповідних управлінських рішень. Система класифікації прогнозів. Літ:[1, с.2-3, 4 , с.5-6, 7, с.9]	
6	Тема 6. Соціальна експертиза як метод оцінки соціального проекту Моделі соціальної експертизи: «Рецензія», «Моніторинг», «Проект». Організація соціальної експертизи. Експертиза конкурсних проектів. Експертна рада та експертний висновок. Експертне спостереження. Методи відбору експертів. Надійність експертних оцінок. Методи соціальної експертизи. Підсумки соціальної експертизи. Літ:[1, с.45-47, 3, с.9-10]	2
7	Тема 7. Види експертиз і їх функціональне призначення Інституційно-правові засади соціальної експертизи. Організаційно-правова структура соціальної політики і соціального захисту. Критерії і характеристика соціальної політики. Міністерство соціальної політики України як провідний орган у системі соціальної політики держави. Демографічні чинники соціальної політики на сучасному етапі нашої держави. Літ:[3,с.25-56, 4, с.65-66, 7, с.12]	2
8	Тема 8. Державна соціальна допомога вразливим категоріям населення як пріоритетний напрям соціальної політики. Цифрові технології та аналітика в соціальній політиці Форми, заходи підтримки соціально вразливих категорій населення. Пільги, гарантії та компенсації особам з інвалідністю. Адресна допомога та житлові субсидії. Специфічні особливості пенсійного страхування. Літ:[1,с.2-4, 4 с.7-8, 10, с.12-13]	2
	РАЗОМ:	16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

Номер лекції	Теми лекції	Кількість годин
1	Соціальне прогнозування та експертиза в практиці соціальної роботи. Поняття про методи в соціальному прогнозуванні. Суб'єкти експертних оцінок Літ:[1,с.3-47, 2, с.15-17, 3, с.8-10, 10,с.8-9]	2
2	Сутність та теоретичні засади соціальної політики. Теоретичні засади та соціальні впровадження державних соціальних програм. Літ:[1,с.2-47, 2, с.3-4, 3, с.9-10, 10, 4,с.5-6, 6, с.7-9, 7, с.9]	2

3	Соціальні програми та проекти в соціальному прогнозуванні. Соціальна експертиза як метод оцінки соціального проекту Літ:[1, с.2-4, 3,с.25-56, 4, 7, с.12, 10]	2
	Разом:	6

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ п/з	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття про соціальне прогнозування та експертизу Сутність та види соціального прогнозування. Етапи соціального прогнозування. Методологічні й організаційні характеристики соціального прогнозування. Види прогнозування і прогнозів. Специфіка і значення соціального прогнозування у соціальній роботі. Інституційно-правові засади соціальної експертизи. Види експертиз і їх функціональне призначення. Функції соціальної експертизи. Літ:[1,с.3-7, 9, с.10-12, 12, 22]	2
2	Тема 2. Характеристика методів соціального прогнозування та експертизи Принципи прогнозованого дослідження та умови надійності прогнозів. Загальна характеристика методів соціального прогнозування. Екстраполяція як метод соціального прогнозування. Експертні оцінки. Експертиза як метод соціального прогнозування. Обов'язкові положення та методичні вимоги, які потрібно враховувати при експертній оцінці. Характеристика «Дельфи» методу. Моделювання як метод соціального прогнозування. Літ:[4,с.13-17, 7, с.10-12, 10, с.2-7,19]	2
3	Тема 3. Організація системи соціальної політики та управління нею Організаційно-правова структура соціальної політики і соціального захисту. Критерії і характеристика соціальної політики. Міністерство соціальної політики України як провідний орган у системі соціальної політики держави. Демографічні чинники соціальної політики на сучасному етапі. Літ:[2,с.19-20, 5, с.90-92, 11, с.4-7,14]	2
4	Тема 4. Організація соціального прогнозування та створення соціальних програм Алгоритм програми соціологічного дослідження та її функції. Структура дослідження соціального прогнозування. Класифікація, періодизація, види прогнозу. Організація прогностичного дослідження: склад групи. Перелік робочих документів для дослідження. Побудова вихідної (базової) моделі соціологічного дослідження. Поняття про «соціальний показник»: структура, види. Типи групових показників та розробка вихідної	2

	моделі. Етапи процедури методу деструктивно відхиленої оцінки та мета побудови вихідної моделі. Поняття про «прогнозне тло» та його стандартні аспекти. Алгоритм побудови моделі прогнозного тла. Літ:[2,с.3-4, 6,с.8-9, 10,с.14-15,19]	
5	Тема 5. Сутність та структура соціального захисту. Сучасні тенденції соціальної політики у світі Соціальний захист: генеза та сутність. Функції та структура соціального захисту. Соціальна допомога: принципи надання, форми та види. Загальна характеристика сучасного стану світової політики добробуту. Моделі соціальної політики Літ:[5,с.33-34, 6,с.10-19, 11,с.13-14,14]	2
6	Тема 6. Результати соціальної експертизи та специфіка їх використання Підготовка результатів соціальної експертизи. Вимоги до експертного висновку. Процедура прийняття підсумків соціальної експертизи. Використання результатів соціальної експертизи. Поняття абсолютної і відносної верифікації прогнозу. Пряма і непряма верифікація. Інверсна верифікація (шляхом перевірки адекватної прогностичної моделі в ретроспективному періоді). Консеквентна верифікація (шляхом аналітичного або логічного виведення прогнозу з раніше отриманих прогнозів). Верифікація помилок шляхом виявлення й обліку джерел помилок прогнозу. Експертиза як найпоширеніший спосіб верифікації прогнозу. Літ:[1,с.2-3, 4, с.5-6, 7, с.9, 14, 19]	2
7	Тема 7. Соціальне прогнозування як фактор оцінки життєздатності соціального проєкту. Специфіка соціального прогнозу. Особливості прогнозування соціальних явищ і процесів. Технологія соціального прогнозування. Розробка програми дослідження (передпрогнозна орієнтація). Побудова вихідної (базової) моделі та її аналіз. Побудова моделі прогнозного фону та її аналіз. Пошуковий прогноз. Нормативний прогноз. Верифікація прогнозу. Вироблення рекомендацій для управління проєктами. Основні способи соціального прогнозування: екстраполяція, моделювання, експертиза. Літ:[2,с.3-4, 6,с.8-9, 10,с.14-15,19]	2
8	Тема 8. Форми захисту соціально вразливих категорій населення Соціально вразливі категорії населення як пріоритетний напрям соціальної політики. Диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки соціально вразливих категорій населення. Державна молодіжна політика, її фінансування та гарантії соціального захисту молодих громадян. Центри соціальних служб та види соціальних послуг для молоді. Державна соціальна допомога сім'ям з дітьми та її види. Державна соціальна допомога особам з інвалідністю. Державна цільова соціальна програма подолання та запобігання. Літ:[5,с.33-34, 6,с.10-19, 11,с.13-14,19]	2
9	Тема 9. Цифрові технології та аналітика в соціальній політиці Сутність цифровізації державного управління. Розвиток	2

	інформаційно-комунікаційних технологій. Онлайн-сервіси у сфері соціального захисту. Державні цифрові платформи України. Електронні соціальні послуги. Соціальні дані як основа управлінських рішень. Виклики та перспективи цифровізації соціальної політики Літ:[1,с.2-4, 3,4 с.7-8, 8,18,19]	
	РАЗОМ ЗА СЕМЕСТР:	18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Соціальне прогнозування та експертиза в практиці соціальної роботи. Поняття про методи в соціальному прогнозуванні. Суб'єкти експертних оцінок Літ:[1,с.3-47, 2, с.15-17, 3, с.8-10, 10,с.8-9]	2
2	Сутність та теоретичні засади соціальної політики. Теоретичні засади та соціальні впровадження державних соціальних програм. Літ:[1,с.2-47, 2, с.3-4, 3, с.9-10, 10, 4,с.5-6, 6, с.7-9, 7, с.9]	2
3	Соціальні програми та проекти в соціальному прогнозуванні. Соціальна експертиза як метод оцінки соціального проекту Літ:[1, с.2-4, 3,с.25-56, 4, с.7-66, 7, с.12, 10,с.12-13]	2
Разом:		6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань (написання тез), тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	5
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	5
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	5

4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	5
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	5
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	5
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	5
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	5
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	5
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	5
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	5
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	5
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття.	5
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття.	5
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття.	8
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю.	6
17	Підготовка та захист індивідуальних завдань (ІЗ)	2
Разом:		86

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи здобувачів

1. Сутність соціального прогнозування та його специфіка у соціальній роботі.
2. Методи соціальної експертизи та прогнозування.
3. Напрями соціальної експертизи та прогнозування.
4. Проектування як елемент управлінської діяльності і його зв'язок із прогнозуванням.
5. Інформаційне забезпечення прогнозування і проектування.
6. Роль моделювання в прогностичному дослідженні.
7. Релігійне, утопічне і філософсько – історичне коріння теорії прогнозування.

8. Соціальне прогнозування на рубежі XIX – XX ст. Виникнення наукової фантастики й «міркувань про майбутнє».

9. Роль та значення наукових підходів О. Тоффлера в розвитку прогностичної науки.

10. Сутність глобалістики й альтернативістики. Концепція «альтернативної цивілізації».

11. Побудова вихідної (базової) моделі об'єкта соціального прогнозування.

12. Соціологічний показник і можливості його використання в прогностичному й проектному моделюванні.

13. Можливості трендового моделювання в прогностичному дослідженні.

14. Побудова моделі прогнозного тла.

15. Види прогнозування та їхня сутність.

16. Вітчизняний та зарубіжний досвід розвитку соціального прогнозування як науки.

17. Теоретичний аспект соціального прогнозування як методу дослідження.

18. Розвиток соціологічного прогнозування в Україні.

19. Прогнозування в сфері економіки (праці).

20. Сутність експертизи та прогнозування в сфері політики.

21. Очікувані й бажані зміни в соціальній структурі суспільства, у соціальній організації й соціальному управлінні.

22. Зміст, мета, завдання соціальної політики.

23. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики.

24. Роль і місце держави в реалізації соціальної політики.

25. Соціальна політика в системі соціальної роботи.

26. Історичний контекст застосування системи соціального захисту в соціальній політиці. 27. Теоретико-практичний досвід застосування державних соціальних програм у країнах «соціального добробуту».

28. Особливості застосування соціальних програм в Україні в сучасних умовах державотворення.

29. Сутність понятійної категорії «державна соціальна програма».

30. Методологія розробки державних соціальних програм. Класифікація та види соціальних програм.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

– усне опитування;

– тестовий контроль теоретичного матеріалу;

– оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи, дискусії);

– оцінювання результатів виконання індивідуального завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, самостійної роботи, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. Здобувач може підготувати тези за однією з запропонованих тем при дотриманні узгоджених з викладачем термінів їх виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 1 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи	Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Перший семестр											Сума балів
Практичні заняття (мінімум 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:	ІЗ*	Іспит	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т1-8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)											
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	24-40	60-100**
24-40								6-10	6-10	24-40	

Примітка: *ІЗ – індивідуальне завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом	
		Перший семестр						Сума балів
Практичне заняття		Контрольна робота		Тестовий контроль	ІЗ*	Іспит		
1	2	Якість виконання	Захист роботи	Т1-8				
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	12-20	3-5	3-5	6-10	30-50	60-100	
6-10		15-25		3-5	6-10	30-50		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12		20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
1	2
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач вищої освіти не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

ІЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці у якості ІЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за їх публікацію.

Оцінювання результатів тестового контролю

Тест, передбачений робочою програмою, складається із 30 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–17	18–22	23–26	27–30
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

**Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів
заочної форми навчання**

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	18	24	30
Разом:	30		50

***Примітка.** *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

**Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання
ЄКТС**

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Сутність соціальної експертизи та прогнозування, його специфіка у соціальній роботі.
2. Об'єкт і суб'єкт соціальної експертизи та прогнозування.
3. Методи соціальної експертизи та прогнозування.
4. Напрямки соціальної експертизи та прогнозування.
5. Порівняльний аналіз понять: «прогнозування», «антиципація», «передбачення».
6. Форми конкретизації передбачення.
7. Співвідношення категорій передбачення й керування.
8. Проектування як елемент управлінської діяльності і його зв'язок із прогнозуванням.
9. Систематизація прогнозів.
10. Інформаційне забезпечення прогнозування і проектування.
11. Роль моделювання в прогностичному дослідженні.
12. Презентизм первісного мислення й футурофобія.
13. Релігійне, утопічне і філолофсько-історичне коріння теорії прогнозування.
14. Соціальне прогнозування на рубежі XIX-XX сторіч. Поява наукової фантастики й «міркувань про майбутнє».
15. Формування парадигми технологічного прогнозування.
16. Соціальна політика в системі соціальної роботи.
17. Місце О. Тоффлера в розвитку прогностичної науки.
18. Роль і місце держави в реалізації соціальної політики
19. Сутність глобалістики й альтернативістики. Концепція «альтернативної цивілізації».
20. Передпрогнозна орієнтація.
21. Період заснування і період попередження прогнозу.
22. Побудова вихідної (базової) моделі об'єкта соціальної експертизи та прогнозування.
23. Соціологічний показник і можливість його використання в прогностичному й проектному моделюванні.
24. Можливості трендового моделювання в прогностичному дослідженні.
25. Побудова моделі прогнозного тла.
26. Пошуковий прогноз та нормативний прогноз.
27. Верифікація прогнозу.
28. Вироблення рекомендацій для ухвалення управлінського рішення.
29. Прогнозування у сфері політики.
30. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики.
31. Прогнози у сфері освіти.
32. Специфіка прогнозування у сфері культури.
33. Прогнозування демографічної ситуації у світі.
34. Зміст, мета, завдання соціальної політики.

35. Прогнозування у сфері соціального наркотизму.
36. Перспективна проблематика соціальної експертизи та прогнозування.
37. Зв'язок соціального керування й соціального прогнозування.
38. Розвиток даних про майбутнє у світовій суспільній думці.
39. Соціальне прогнозування як метод наукового пізнання.
40. Зміст і функції соціальної експертизи та прогнозування.
41. Об'єкт і предмет соціальної експертизи та прогнозування, його види.
42. Технологічні етапи й методи соціальної експертизи та прогнозування.
43. Технологія моделювання, моделі соціальної експертизи та прогнозування.
44. Нормативно-правова база, інформаційне й ресурсне забезпечення соціального прогнозування.
45. Класифікація наук за часовим критерієм. Триєдина функція науки.
46. Єдність теорії й практики прогнозування.
47. Передбачення і квазіпередбачення.
48. Цілепокладання, передпланове й післяпланове програмування, планування, проектування.
49. Історичний контекст застосування системи соціального захисту в соціальній політиці.
50. Теоретико-практичний досвід застосування державних соціальних програм у країнах «соціального добробуту».

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Соціальна експертиза, прогнозування та оцінка соціальної політики» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, підготовлені і видані такі роботи:

1. Соціальна експертиза та прогнозування: методичні вказівки до вивчення дисципліни студентами спеціальності 231 Соціальна робота / уклад. Н.І. Голова. Хмельницький: ХНУ, 2023. 33 с.

13 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Аверіна К. С. Соціальна політика : навч. посіб. для фахівців соціономічних професій. Мелітополь : Люкс, 2020. 252 с.
2. Бутченко Т. І. Соціальне проектування : навч. посіб. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2020. 107 с.
3. Жиленко Р. В. Соціальне прогнозування і проектування : навч.-метод. посіб. для студентів першого бакалаврського рівня закладів вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота». Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 56 с.

4. Климанська Л. Д., Савка В. Є., Хома Н. М. та ін. Соціальна політика : навч. посіб. / за ред. В. М. Пічи, Я. Б. Турчина. 2-ге вид., випр. і допов. Львів : Новий Світ-2000, 2024. 318 с.
5. Коляда Н., Карпич І. Соціальна політика : навч. посіб. 4-те вид., допов. і переробл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2024. 192 с.
6. Публічна політика : навч. посіб. / С. О. Телешун та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна. 2-ге вид., випр. та допов. Київ : НАДУ, 2020. 406, [1] с.
7. Соціальна та гуманітарна політика : навч. посіб. / уклад.: Т. О. Серга, В. О. Таран, С. С. Щербина. Запоріжжя : АА ТанDEM, 2024. 334 с.
8. Шинкарук В. Д., Пеша І. В., Сопівник І. В., Галайдюк В. В., Кошук О. Б. Моніторинг і оцінка у соціальній роботі : навч. посіб. Київ : Компрінт, 2022. 360 с.

Додаткова

9. Безпаленко О. В. Соціальна політика у забезпеченні суспільного прогресу. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 10. DOI: 10.37634/efp.2023.10.1.
10. Голова Н. І. Основні методи соціального прогнозування в діяльності фахівців соціальної роботи. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія соціально-педагогічна*. 2025. С. 39–47.
11. Голова Н. І. Соціальна експертиза, прогнозування та оцінка соціальної політики : методичні рекомендації до вивчення дисципліни здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ІІО «Соціальна робота та консультування». Хмельницький : ХНУ, 2025. 47 с.
12. Голова Н. І. Соціальне прогнозування як моніторинг оцінки актуальних проблем суспільства. *Соціальна робота та психологія: освіта і наука*. 2024. № 2. С. 24–29. DOI: 10.32782/3041-1351/2024-2-4.
13. Гуменюк Т. І. Соціальна політика України в умовах воєнного стану: рівень підтримки державами ЄС. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія: Право*. 2023. Вип. 16 (28). С. 64–70. DOI: 10.33098/2078-6670.2023.16.28.64-70.
14. Дорошенко В. С. Соціальна політика як інститут публічного управління: теорія та евристика : монографія. Біла Церква : Білоцерківдрук, 2022. 263 с.
15. Жовтянська В. В. Соціальне прогнозування у фокусі психологічної науки: колоквіум Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, 2 травня 2024 р. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2024. Т. 6, № 1. С. 1–4. DOI: 10.37472/v.naes.2024.6130.
16. Коваль О. П., Власенко Р. В. Нова соціальна політика як шлях до відновлення людського капіталу. *Український соціум*. 2023. № 3 (86). С. 126–136. DOI: 10.15407/socium2023.03.126.
17. Літинська В. Особливості соціальної політики України в умовах воєнного стану. *Економіка України*. 2023. Т. 66, № 1 (734). С. 61–73. DOI: 10.15407/economyukr.2023.01.061.
18. Людський розвиток в Україні. Оцінювання соціальної політики у контексті сприйняття глобальних викликів : колект. монографія / О. В. Макарова, С. А. Романюк, С. В. Сіденко та ін. Київ : Академперіодика, 2025. 188 с. DOI: 10.15407/akademperiodyka.533.188.
19. Суший О. В. Соціетальна парадигма соціального прогнозування: аналітична операціоналізація психологічного забезпечення соціального прогнозування. *Проблеми політичної психології*. 2025. Вип. 18. DOI: 10.33120/porp-Vol18-Year2025-223.
20. Яценко Л., Литвишко О. Нормативно-правове регулювання соціальної політики в сучасній Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія:*

15 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=4010>
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.